

"Söderut" kan vara norrut

Att europeiska silvertärnor har återfunnits ända borta i Australien är inget helt nytt. Man kan dock inte upphöra att imponeras över insatsen. Vi snackar om en sträcka på upp till 17.000 km! Enkel resa. Nu är det dock inte säkert att flyttresan går den väg vi traditionellt kanske tänker oss. En sentida teori, som man får allt mer belägg för, gör gällande att arktiska häckfåglar flyttar efter "storcirkeln" = den kortaste vägen i en båge över jordytan mellan två punkter. Skulle silvertärnan flytta den kortaste vägen till Australien från t.ex. England, skulle den flytta mot nordost på hösten! (Källa: Ringinform 1:97)

Hägr(ing)ar i när & fjärran

Hägern är vi bekanta med som en fågel man kan se hela vintern hos oss. I alla fall så länge det finns öppet vatten. För första gången har dock en svenskmärkt häger återfunnits i det västafrikanska landet Burkina Faso.

Två hackspettsarter i samma asp

Sedan fyra år tillbaka hyr jag ett torp, beläget utanför Ransta i Sala kommun. Under alla år så har ett gröngölingspar häckat i ett aspbestånd vid stugan.

Tidigt under våren -95 började gröngölingshannen att hacka upp ett nytt bohål. Hålet var beläget ovanligt lågt, på cirka tre meters höjd i en medelålders asp.

Några veckor senare var jag åter vid torpet, då plötsligt en spillkråka hördes ropa från aspdungen. Spillkråkan höll sig kvar en stund, så jag gick dit för att se vad den höll på med. Ganska förvånat upptäckte jag att den börjat hacka ut ett bohål, cirka sju meter upp i samma asp som gröngölingen tidigare färdigställt sitt bohål i. Någon gröngöling syntes inte längre till. Jag antog att den hade fått stryka på foten när spillkråkan bestämt sig för att bygga i samma asp.

Under maj fortskred häckningen för spillkråkan. Vid något tillfälle sågs gröngölingen i aspdungen, men jag antog att den var

*Spillkråka häckade i samma asp som gröngöling.
Foto: Kalle Folkesson*

där endast för att födosöka. I närheten finns nämligen flera lämpliga aspdungar för gröngölingen att häcka i.

Spillkråkans tre ungar lämnade till sist bohålet i "min" aspdunge. Dagen efter hörde jag plötsligt gröngölingens ungar titta mat från aspdungen. Jag smög dit för att kolla, och döm om min förvåning när jag upptäcker att gröngölingen har ungar i samma asp som tidigare spillkråkeungarna har lämnat.

En vecka senare lämnar även gröngölingsungarna boet. Att gröngölingen varit så diskret att jag inte upptäckt att den häckade, måste nog spillkråkan vara orsak till. Inte ens ungar mattiggde som under tidigare år. De oväsendet kan man bara inte undgå.

I vilken omfattning arterna konkurrerar vet jag inte. Men det borde vara en viss konkurrens mellan arterna. Kristina Ottander, (Viltekologen Uppsala) har undersökt över hundra spillkråkebon och aldrig hört talas om något liknande. *Håkan Johansson*